

چگونه مشک امیر حسین را ب

محمد کرمی؛

کارشناس ارشد مشاوره خانواده و دبیر
آموزش و پرورش شهرستان شیروان

چکیده

همه کس آرامش را دوست دارد؛ زیرا در سایه آرامش روح است که جسم نیز آرامش می‌یابد و رشد طبیعی خود را طی می‌کند. اگر فکر و روح کودک آرامش داشته باشد، در یادگیری علوم و برخورد با دیگران و زندگی روزمره خود نیز موفق خواهد بود. ناسازگاری‌ها و خشونت‌هایی که زندگی مطلوب و امنیت اجتماعی را مختل می‌کند، یکی از مشکلات جوامع امروزی است. پژوهش حاضر در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ در دبیرستان ۲۲ بهمن (۱) دوره اول متوسطه، شهرستان شیروان، انجام شده است. هدف از انجام این پژوهش احساس علاقه من به دانش آموزانی بود که اکثراً درگیر مشکلات و ناهنجاری‌های خانوادگی متعدد هستند و برای حل مشکل دانش آموز مورد نظر و کمک به او از تمام توان خود استفاده کردم. در یافتن راهکارهای مناسب برای حل مشکل پرخاشگری امیرحسین، تغییر سبک زندگی خانواده و افزایش ارتباط صمیمی بین پدر و مادر و فرزند را بسیار مهم یافتیم. لذا با استفاده از اطلاعات جمع‌آوری شده به روش‌های مختلف علمی (مشاهده فعال، مشاهده مشارکتی و مصاحبه) و تجزیه و تحلیل و ارزیابی نتایج حاصل از راهکارهای پیشنهادی، عوامل مؤثر در ایجاد مسئله را شناسایی کردم. آنگاه به اجرای راه حل نهایی، به روش تشویق و انجام فعالیت‌هایی به روش‌های متنوع و جذاب، اقدام نمودم و در طی چند ماه توانستم پرخاشگری دانش آموز را برطرف کنم. نتایج حاصله حاکی از آن است که، بین مشکلات خانوادگی و پرخاشگری فرزندان «ارتباط معنادار» و بین الگوهای نامناسب در زندگی و پرخاشگری فرزندان «ارتباط مستقیم» وجود دارد. به‌طور کلی، علل پرخاشگری بیشتر عوامل بیرونی و عوامل محیطی هستند. **کلیدواژه‌ها:** پرخاشگری، الگوها، والدین، مشاهده فعال، درس تفکر و سبک زندگی.

مقدمه

ناشی از محرومیت‌ها و ناکامی‌های خود را به صورت واکنش‌های حمله، تجاوز، رفتارهای کینه‌توزانه و پرخاشگرانه نشانه می‌دهد. پرخاشگری به مثابه مشکل بهداشت عمومی مطرح است و شناخت عوامل مؤثر بر آن نقش مهمی در پیشگیری و حل آن دارد. محققان علوم رفتاری تاکنون تعریف روشن و واحدی از مفهوم پرخاشگری به دست نداده‌اند، زیرا تعریف پرخاشگری تحت تأثیر

روان‌شناسان برای شناسایی علل، عوامل، زمینه‌ها و پیامدهای اختلالات رفتاری ابعاد آن را مورد کاوش قرار داده‌اند تا راهکارها و شیوه‌های مقابله با این اختلالات را تدوین نمایند. یکی از این اختلالات، پرخاشگری است. پرخاشگری، نوعی هیجان و واکنش روانی است که طی آن فرد به طور ناخودآگاه فشارهای

دل‌پر خاشگری در طرف مردم

ب. علل روانی - اجتماعی، شامل:

۱. ناکامی
۲. یادگیری مشاهده‌ای
۳. کمبود توجه و عاطفه، خصوصاً در هنگام کودکی، و نیز طرد کودک از سوی والدین یا جدایی آن‌ها که سبب احساس ناامنی در فرد می‌شود
۴. تربیت متناقض همراه با نظم شدید و تغییرات مکرری که در نقش‌های والدین حاصل می‌شود
۵. وسیله‌ای جهت تخلیه فشارهای روانی
۶. آسان‌گیری والدین، اگر کودک یا نوجوان از یک طرف به طور کلی رها شود و برای هیچ کاری مورد مؤاخذه قرار نگیرد ممکن است این باور را در فرد به وجود آورد که می‌تواند در اجتماع نیز دست به پر خاشگری بزند.

هدف تحقیق

احساس علاقه نگارنده به یکایک دانش‌آموزان و احساس مسئولیت در برابر آن‌ها به ویژه دانش‌آموزان آموزشگاه ۲۲ بهمن (۱) که اکثراً درگیر مشکلات و ناهنجاری‌های خانوادگی زیادی هستند مرا بر آن داشت که به این مشکل بیشتر توجه کنم و برای حل مشکل امیر حسین از تمام امکانات مدرسه و توان خودم استفاده کنم تا او بتواند به‌عنوان یک انسان در جامعه حضور یابد و فرد مفیدی برای خانواده و جامعه باشد.

توصیف وضعیت موجود و بیان مسئله

نگارنده، کارشناس ارشد رشته مشاوره خانواده، مدت ده سال است به عنوان مربی امور تربیتی در دوره متوسطه مشغول به خدمت می‌باشم. در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ در دبیرستان ۲۲ بهمن (۱) متوسطه دوره اول در پایه هفتم و هشتم مشغول به تدریس درس تفکر و سبک زندگی شدم. در نخستین هفته سال تحصیلی، یک روز وقتی به طرف کلاس می‌رفتم سروصدای دانش‌آموزان را شنیدم. با عجله به طرف کلاس رفتم. وقتی وارد شدم دیدم دو نفر از دانش‌آموزان با هم به شدت درگیر شده‌اند و بقیه دانش‌آموزان برای جدا کردن آن‌ها به وسط کلاس آمده‌اند. با دیدن من همه سر جای خود نشستند، و یکی از دانش‌آموزان شروع به شکایت از امیر حسین کرد و گفت که امیر حسین او را کتک زده است. وقتی علت را از امیر حسین پرسیدم او بدون توجه به من مشغول بازی با کتاب و کیفش شد و جوابی نداد. وقتی هم از او خواستم از دوستش عذرخواهی کند، با اخم جواب داد و گفت تقصیر او نبوده و دوستش اول دعوا را شروع کرده است.

فرهنگ،

تجربه و اعتقادات

جوامع متفاوت است (ایزدی

طامه و همکاران، ۱۳۸۹، ص ۱۸۵). صاحب‌نظران

حوزه علوم اجتماعی، پر خاشگری را دو نوع می‌دانند. گروهی پر خاشگری را پدیده‌ای ذاتی و فطری می‌دانند، همچون فروید؛ و گروهی دیگر آن را یک رفتار دفاعی آموخته شده و اکتسابی می‌دانند، مثل بندورا. (انورزاده، ۱۳۹۰، ص ۲۵). از دیدگاه ارونسون (۱۳۸۷) پر خاشگری رفتار آگاهانه‌ای است که با هدف اعمال درد و رنج جسمانی یا روانی انجام می‌گیرد. این عمل ممکن است بدنی یا کلامی باشد. هدف، مهم‌ترین عامل در توجیه نوع رفتار است. ممکن است دو عمل یکسان در یک زمان، ولی با دو هدف متفاوت انجام گیرد، اما یکی رفتار سالم و دیگری رفتار پر خاشگرانه تلقی شود. در شناسایی و تعریف پر خاشگری و رفتار پر خاشگرانه باید هدف از انجام دادن آن عمل مشخص شود. (اتکینسون و دیگران، ترجمه براهنی و دیگران، ۱۳۸۸). پر خاشگری خصمانه شامل دو حالت پر خاشگری آشکار و پر خاشگری رابطه‌ای است. در پر خاشگری آشکار، کودک به دیگری صدمه بدنی وارد می‌کند یا او را به چنین صدمه‌ای تهدید می‌کند. مثلاً کتک زدن، لگد زدن یا تهدید کردن یک همسال به کتک زدن. اما در پر خاشگری رابطه‌ای به صورت محرومیت اجتماعی و شایعه پراکنی رخ می‌دهد و به رابطه همسالان آسیب می‌رساند (یعقوبی و همکاران، ۱۳۹۰، ص ۹۸-۹۹).

علل پر خاشگری

الف. علل فیزیولوژیک که شامل این موارد است:

۱. صدمات و آسیب‌های مغزی
۲. غدد درون ریز
۳. عوامل ژنتیکی

بی توجهی یا توجه افراطی اعضای خانواده به کودک، تنبیه‌های شدید، اعمال تبعیض‌ها و بی‌عدالتی‌ها بین فرزندان، حسادت و احساس ناامنی، نزاع‌ها و کشمکش‌های خانوادگی، بی‌ارزش شمردن کودک، رفتارهای متناقض والدین در تربیت فرزندان، غیبت‌های طولانی والدین و فقر اقتصادی خانواده ممکن است به بروز رفتارهای پر خاشگرانه بینجامد

پر خاشگری او تشدید می‌شود. اگر دانش‌آموزان به خواسته‌های او عمل نمی‌کردند یا با او تند صحبت می‌کردند شروع به پر خاشگری و کتک کاری می‌کرد. هنگام بازی به هر بهانه‌ای مشکل ایجاد کرده و دعوا راه می‌انداخت.

صحبت با والدین: از والدین امیر حسین دعوت کردم به مدرسه بیایند که مادر او آمد. در صحبت‌هایی که با او داشتم متوجه شدم آن‌ها نیز از رفتار نادرست پسرشان ناراضی‌اند و قبلاً هم به علت کارهای او به مدرسه دعوت شده‌اند. لذا به همین خاطر از آمدن به مدرسه ابا دارند. با ایجاد رابطه حسنه با مادر و ابراز علاقه برای کمک به رفع مشکل امیر حسین، مادر کم‌کم شروع به صحبت درباره‌ی وضع نابسامان حاکم در منزل نمود. متوجه شدم پدر امیر حسین به خاطر اشتباهات خودش درگیر مشکلات زیادی شده که همین مسئله باعث رفتارهای خشونت‌آمیز وی در منزل می‌باشد. از طرف دیگر والدین نمی‌توانستند به دلیل مشکلات مالی همه نیازها و خواسته‌های فرزندشان را تأمین کنند.

دسته‌بندی اطلاعات

۱. بر خورد خشونت‌آمیز پدر ۲. محرومیت ناشی از کمبود محبت
۳. بی‌توجهی والدین به امیر حسین و خواسته‌های او ۴. طرد شدن امیر حسین از طرف دوستانش

راه‌حل‌های پیشنهادی موقت

بزرگ‌ترین مشکل امیر حسین پر خاشگری او نسبت به دانش‌آموزان دیگر بود؛ البته با توجه به اطلاعاتی که اینجانب به دست آوردم این پر خاشگری در خانواده و در محیط زندگی آن‌ها با شدت هر چه تمام‌تر حاکم بود. در اینجا باید پر خاشگری امیر حسین را ریشه‌یابی می‌کردم. بسیاری از پژوهش‌های انجام شده بیانگر آن است که نوجوانان و جوانانی که پر خاشگر می‌شوند در دوره کودکی از طرف والدین خود مورد پر خاشگری زیادی قرار گرفته‌اند. محیط خانوادگی نامناسب و سرد و غیرصمیمی بودن آن، رفتارهای خشن پدر و مادر نسبت به فرزند و محرومیت اغلب منجر به پر خاشگری می‌شود. پر خاشگری اگر ناشی از محرومیت باشد ممکن است متوجه فرد یا افرادی که موجب آن شده‌اند بشود و یا اینکه به سوی جانشین آنان سوق داده شود

از آن‌ها خواستم دیگر این رفتار را تکرار نکنند و درس را شروع کردم. ولی هفته بعد همچنان بی‌نظمی امیر حسین ادامه داشت و در کلاس خلل ایجاد می‌کرد و موجب حواس‌پرتی دانش‌آموزان می‌شد. این کار او همیشه اعتراض دانش‌آموزان را در پی داشت. روزهای بعد هم دانش‌آموزان بیشتری از او به خاطر کتک کاری و فحاشی شکایت می‌کردند. همچنین، مدیر، معاونان و سایر همکاران نیز از بی‌احترامی و حرف‌های زشت امیر حسین ناراحت بودند.

وضعیت امیر حسین سخت فکر من را درگیر کرد و لذا به دنبال یافتن راهی بودم که امیر حسین را به درس و مدرسه علاقمند سازم. با خود می‌گفتم چگونه می‌توانم با او ارتباط بهتری برقرار کنم تا علت رفتارهای نادرست او را بفهمم. چرا محیط خانواده نمی‌تواند آرامش روحی او را تأمین کند؟ چرا امیر حسین این قدر پر خاشگر است؟

گردآوری اطلاعات (شواهد ۱)

نخست به مدیر پیشنهاد کردم جلسه‌ی شورای معلمان را با محوریت موضوع امیر حسین، با حضور همکاران، معاون آموزشی و معاون پرورشی مدرسه تشکیل دهد تا نظر یکایک همکاران را جویا شویم. در جلسه‌ی شورا مواردی بیان شد که برای حل این مشکل قابل استفاده بود. مدیر و معاون آموزشی مدرسه از رفتارهای امیر حسین و اعتراضات اولیا به ستوه آمده بودند و این دانش‌آموز در آستانه اخراج موقت از مدرسه بود. پس از بحث و گفت‌وگو با همکاران به این نتیجه رسیدیم که اول باید علت رفتار او را شناسایی کنیم تا بتوانیم به شکل درست به او کمک کنیم. اولین گام برای درمان، شناخت و ریشه‌یابی علل پر خاشگری است. با شناخت این عوامل می‌توان همکاری‌های لازم را برای کاستن میزان شدت پر خاشگری ارائه کرد. مانند: مهر و محبت و دلجویی، صبر و متانت نشان دادن در موقع پر خاشگری، تشویق، اجرای عدالت در منزل، برآورده کردن نیازهای کودک. (انورزاده، ۱۳۹۰). با توجه به موضوع پژوهش، من از چند روش به صورت ترکیبی برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده کردم. در این پژوهش روش‌های مشاهده فعال، مشاهده مشارکتی و مصاحبه را انتخاب نمودم. از طریق مشاهده رفتارهای امیر حسین را زیر نظر گرفتم و اطلاعات لازم را در مورد او به دست آوردم. همچنین از طریق مصاحبه اطلاعات لازم را در مورد سابقه رفتاری وی، از معلمان سابق و مدیر و معاون مدرسه و والدین دانش‌آموز، کسب کردم.

مشاهده در کلاس: او به‌طور دائم دنبال درگیری با دانش‌آموزان در کلاس بود و آن‌ها را اذیت می‌کرد. بدون اجازه در کلاس حرف می‌زد. نسبت به درس بی‌توجه بود. تکالیف خانه را انجام نمی‌داد. در اغلب اوقات، کتاب‌هایش را به کلاس نمی‌آورد. علت آن هم، انجام ندادن تکالیف بود. بیشتر دوست داشت با دانش‌آموزان درگیر شود.

مشاهده در حیاط مدرسه: متوجه شدم در زنگ تفریح

می‌زد. این ناپهنجاری‌ها، نگرش والدین را نسبت به او تغییر داده و به او برچسب‌هایی همچون بداخلاق، پررو، لج‌باز و... زده بودند؛ به این ترتیب فشارهای روانی مختلف منجر به پرخاشگری امیرحسین شده بود. برای اجرای طرح جدید بار دیگر مادر را به مدرسه دعوت نموده و مشکلات او را با وی در میان گذاشتم و از او خواستم تا با همسرش هم در این باره صحبت کند. ضمناً به او گفتم سعی کنند در خانه با امیرحسین رفتاری توأم با مهر و محبت داشته باشند و به او بیشتر توجه نمایند، در صورت امکان در هنگام خوابیدن برای او داستان‌های آموزنده دینی تعریف کنند و بعضی مواقع مسئولیت‌هایی را به او بدهند. نتیجه کار مثبت بود. تقریباً سه ماه طول کشید تا امیرحسین آرام‌آرام باور کرد که رفتار والدینش تغییر کرده به او توجه و محبت می‌کنند و او برای والدین خود مهم است. کم‌کم به مهم بودن خود نزد اولیاء مدرسه نیز پی برد و به خاطر دریافت پاداش، رفتارهای مناسب او تقویت گردید. در اردیبهشت ماه ۱۳۹۴ روزی امیرحسین به دفتر مدرسه آمد و از من به خاطر کارهایی که برایش انجام داده بودم خیلی تشکر کرد. به این ترتیب به لطف خداوند متعال و با راهنمایی مشاوران و همکاری همکاران و مدیر و معاون آموزشی و پرورشی آموزشگاه، مشکل رفتاری و ضعف درسی امیرحسین تا حدودی برطرف شد، نظم و آرامش در کلاس و مدرسه برقرار گردید و خانواده نیز احساس بهتری داشت.

(شاملو، ۱۳۸۵، ص ۸۷) در این مورد خودم برای حل مشکل و بهبود وضعیت موجود وارد عمل شدم چون دانشجوی ترم سوم کارشناسی ارشد رشته مشاوره بودم با استادم در دانشگاه که دکترای روان‌شناسی دارد، صحبت کرده و وضعیت را توضیح دادم به تدریج دریافتیم مشکل اصلی امیرحسین ریشه در خانواده‌اش دارد و رفتار پرخاشگرانه پدر، خصوصاً با مادر و فرزندان موجب رنجش امیرحسین و شدت یافتن رفتارهای خشن او شده است. پس از این تشخیص، با مادر صحبت کردم و از وی خواستم تا امیرحسین را برای مشاوره به مرکز مشاوره ببرد و خودم قبلاً تمام جزئیات را در مورد امیرحسین برای مشاور مرکز مشاوره بازگو نمودم و او را در جریان رفتار امیرحسین قرار دادم تا به راه‌حل‌های بهتری برسیم. بعد از چند جلسه مشاوره راه‌حل‌های زیر از جانب مشاور پیشنهاد شد: ۱. برقرار کردن رابطه عاطفی مناسب با امیرحسین توسط والدین و معلم ۲. پرهیز از تنبیه توسط والدین در منزل ۳. تشویق او در جمع به خاطر رفتارهای مثبت ۴. دادن مسئولیت به او در خانه و مدرسه ۵. ایجاد رابطه دوستانه بین وی و دوستانش ۶. در صورتی که هیچ‌یک از راه‌حل‌های پیشنهادی کارساز نبود امیرحسین به روان‌پزشک ارجاع داده شود.

بررسی‌ها نشان می‌دهد بی‌توجهی یا توجه افراطی اعضای خانواده به کودک، تنبیه‌های شدید، اعمال تبعیض‌ها و بی‌عدالتی‌ها بین فرزندان، حسادت و احساس ناامنی، نزاع‌ها و کشمکش‌های خانوادگی، بی‌ارزش شمردن کودک، رفتارهای متناقض والدین در تربیت فرزندان، غیبت‌های طولانی والدین و فقر اقتصادی خانواده ممکن است به بروز رفتارهای پرخاشگرانه بینجامد. همچنین فرزندان با مشاهده رفتارهای پرخاشگرانه تهدیدآمیز والدین، معلمان و دوستان در مدرسه رفتار پرخاشگرانه را می‌آموزند (میلانی فر، ۱۳۸۸).

اجرای طرح جدید و نظارت بر آن

۱. برقراری رابطه عاطفی معلم و والدین با امیرحسین
۲. مشاوره با والدین امیرحسین در جهت تغییر رفتار نسبت به او
۳. تشویق او در جمع دانش‌آموزان
۴. دادن مسئولیت به او در خانه و مدرسه
۵. ایجاد رابطه دوستانه بین امیرحسین و دوستانش
۶. ارجاع وی به یک روان‌پزشک (سیف، ۱۳۹۲).

گردآوری اطلاعات (شواهد ۲)

برای اینکه رفتارهای امیرحسین را تغییر دهیم، تصمیم گرفتیم ابتدا دیدگاه وی و والدین او را تغییر دهیم؛ چون به نظر می‌رسید علت ناپهنجاری رفتار امیرحسین در وهله اول والدین او هستند. آنان به علت مشکلات خود نسبت به امیرحسین بی‌توجه شده بودند. به همین علت امیرحسین دچار کم‌توجهی و کمبود محبت شده بود و برای جبران این کمبود دست به رفتارهای ناپهنجار

انتخاب راه‌حل‌های دوگانه یا متناقض، به طوری که در خانه با یک سبک با دانش‌آموز رفتار شود و در مدرسه با سبک دیگر، نه تنها از مشکل دانش‌آموز نمی‌کاهد بلکه باعث تشدید مشکل وی نیز می‌شود

موفق در شغلی که استعداد و توانایی آن را دارد، ببینم.

نتیجه‌گیری

یکی از راه‌های جلوگیری از پرخاشگری نوع برخورد و توجه معلم و دیگر مسئولین مدرسه نسبت به دانش‌آموز است، به طوری که اگر این برخورد مناسب نباشد می‌تواند پرخاشگری را تقویت کند. عامل دیگر که تأثیر به‌سزایی دارد تعامل مداوم مدرسه و اولیای دانش‌آموز است. هم مدرسه و هم خانواده می‌توانند با جمع‌بندی رفتار و مشکلات دانش‌آموز بهترین راه حل را در برخورد با مشکل وی انتخاب کنند. انتخاب راه‌حل‌های دوگانه یا متناقض، به طوری که در خانه با یک سبک با دانش‌آموز رفتار شود و در مدرسه با سبک دیگر، نه تنها از مشکل دانش‌آموز نمی‌کاهد بلکه باعث تشدید مشکل وی نیز می‌شود. پس یکی از عوامل مهم در هماهنگی مدرسه و خانواده نوع رفتار و برخورد با دانش‌آموز است. از عوامل دیگری که در پرخاشگری نقش دارد می‌توان به فضایی که فرد در آن حضور دارد اشاره کرد. همواره باید سعی شود، چه در مدرسه و چه در خانه، کودک در فضایی سالم و شاداب و عاری از هر گونه مخاطرات محیطی باشد. فضای شاد و سالم در روحیه و نوع تفکر فرد نتیجه مثبت دارد و باعث می‌شود فرد به آرامش روانی برسد. مشغول کردن دانش‌آموزان به فعالیت‌هایی که باعث آرامش فکری و تقویت فعالیت‌های گروهی آن‌ها می‌شود موجب افزایش تعاملات اجتماعی و الگوگیری از رفتارهای هم می‌شود که این خود یکی دیگر از عوامل مهم می‌باشد باید اعتراف کنم که من نهایت تلاش خود را در به سرانجام رسیدن مشکل امیرحسین انجام دادم ولی همه مشکلات او حل نشد، که شاید مهم‌ترین دلیل آن عدم همکاری خانواده، به ویژه پدر او، در این زمینه بود. با این وجود در رفتار امیرحسین تغییرات قابل ملاحظه‌ای روی داد: ۱. میزان پرخاشگری او نسبت به روزهای آغازین سال تحصیلی کمتر شد، ۲. با دانش‌آموزان در کلاس و زنگ تفریح کمتر درگیر می‌شود، ۳. در امتحانات نتایج خوبی کسب می‌کرد و پیشرفت تحصیلی داشت، ۴. در کلاس بی‌نظمی نمی‌کرد و به درس گوش می‌داد و ۵. در مقابل شوخی همکلاسی‌هایش عکس‌العمل تندی از خود نشان نمی‌داد. پس به این نتیجه رسیدم که بین مشکلات خانوادگی و الگوهای نامناسب در زندگی و پرخاشگری ارتباط مستقیمی وجود دارد و به طور کلی، عوامل محیطی و بیرونی، از علل اصلی پرخاشگری به‌شمار می‌آیند.

ارزشیابی تأثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن

سخن گفتن از تأثیر کامل راه‌حل‌های پیشنهادی بر روی امیرحسین مشکل است. رسیدن به نتیجه مطلوب در این گونه امور صبر و حوصله زیادی می‌خواهد. من همه روش‌های پیشنهادی از طرف مشاوران و همکاران را اجرا نمودم که سبب شد تا حدودی رفتار امیرحسین در ماه دوم تغییر کند. دادن مسئولیت از طرف مدرسه و من به امیرحسین برای ایجاد نظم در کلاس و سالن در زنگ تفریح، باعث شد او احساس مسئولیت کند. به همین خاطر هم خودم و هم دیگر دانش‌آموزان را به رعایت نظم و مقررات مدرسه ملزم کرده بودم. تشویق او در کلاس درس «تفکر و سبک زندگی» زمانی که کنفرانس می‌داد منجر به علاقه‌مند شدن او به این درس و تکرار کارهای خوب شد. همچنین محبت به وی و ایجاد رابطه صمیمی با او باعث شده بود که در روزهای آخر سال ۹۳ که بیشتر دانش‌آموزان غایب می‌شدند او مرتب به مدرسه می‌آمد و در تنظیم پوشه‌های کار به من کمک می‌کرد.

در مجموع اجرای راهکارهای گفته شده باعث شده بود تا امیرحسین به درس و مدرسه علاقه‌مند شود. رفتارهای مثبت و سازنده‌ای از خود نشان می‌داد و در کارهای گروهی کلاس شرکت فعال داشت. در نماز جماعت حضور می‌یافت. در مقایسه با اوایل سال تحصیلی پرخاشگری اش کمتر شده بود، و در کلاس و زنگ تفریح، دیگر با دانش‌آموزان درگیر نمی‌شد (اعتبار بخشی از روی رفتار و نمرات امیرحسین).

وقتی رفتار کنونی امیرحسین را با رفتار قبلی او مقایسه می‌کنم می‌بینم که تغییر قابل ملاحظه‌ای در او صورت گرفته و هر موقع خطایی می‌کند سریع عذرخواهی کرده و قول می‌دهد دیگر آن رفتار را تکرار نکند. کارهای نامناسبی را که جسورانه انجام می‌داد و به آن افتخار نیز می‌کرد ترک کرده است رضایت دانش‌آموزان دیگر کلاس‌ها از نحوه رفتار و عدم درگیری امیرحسین با آنان و بهبود روابط با اولیای مدرسه باعث شد که همکاران از راه‌حل‌های پیشنهادی و کاربردی من اظهار رضایت کنند. (اعتبار بخشی از طرف همکاران). والدین او هم از تغییر رفتار فرزندشان و از حل مشکل پرخاشگری و پیشرفت تحصیلی وی رضایت کامل داشتند. (اعتبار بخشی از طرف والدین امیرحسین). این موضوع مرا خیلی خوشحال کرد و امیدوارم روزی امیرحسین را، به‌عنوان یک جوان

وزارت آموزش و پرورش
جمهوری اسلامی ایران

با مجله‌های رشد آشنا شوید

مجله‌های دانش‌آموزی

به صورت ماهنامه و نه شماره در سال تحصیلی منتشر می‌شود:

رشد کودک برای دانش‌آموزان پیش‌دبستانی و پایه اول دوره آموزشی ابتدایی

رشد نوجوان برای دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم دوره آموزشی ابتدایی

رشد دانش‌آموزان متوسطه برای دانش‌آموزان پایه‌های چهارم، پنجم و ششم دوره آموزشی ابتدایی

مجله‌های دانش‌آموزی

به صورت ماهنامه و هشت شماره در سال تحصیلی منتشر می‌شود:

رشد نوجوان برای دانش‌آموزان دوره آموزشی متوسطه اول

رشد جوان برای دانش‌آموزان دوره آموزشی متوسطه اول

رشد جوان برای دانش‌آموزان دوره آموزشی متوسطه دوم

مجله‌های نرگس‌گال عمومی

به صورت ماهنامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شود:

رشد آموزش ابتدایی رشد تکنولوژی آموزشی

رشد هوش فردا رشد معلم

مجله‌های نرگس‌گال تخصصی:

به صورت فصل‌نامه و سه شماره در سال تحصیلی منتشر می‌شود:

- رشد آموزش قرآن و معارف اسلامی رشد آموزش زبان و ادب فارسی
- رشد آموزش هنر رشد آموزش مشاوره و تربیت بدنی
- رشد آموزش علوم اجتماعی رشد آموزش تاریخ رشد آموزش جغرافیا
- رشد آموزش زبان فارسی خارجی رشد آموزش زبان انگلیسی
- رشد آموزش شیمی رشد آموزش زیست‌شناسی رشد آموزش هنر
- رشد آموزش فنی و حرفه‌ای و کار و کاردانش رشد آموزش پزشکی
- رشد آموزش ریاضی

مجله‌های رشد عمومی و تخصصی برای معلمان، مدیران، مربیان، مشاوران و کارکنان آموزش عالی، دانش‌آموزان دانشگاه فرهنگیان و کارشناسان گروه‌های آموزشی و ... تهیه و منتشر می‌شود.

نشانی: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی، ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش، پلاک ۲۳

تلفن و فاکس: ۰۲۱ - ۸۸۸۰۱۸۷۸
وبگاه: www.roushdmag.ir

پیشنهادهایی برای اولیای دانش‌آموزان

- والدین باید انتظارات و توقعات خود را با علایق و استعداد های فرزندان خود هماهنگ سازند.

- از مقایسه کردن فرزندان خود با همسالان وی خودداری کنند؛ زیرا هر انسانی توانمندی‌های مخصوص به خود دارد.

- پدر و مادر باید همواره محبت خود را بین فرزندان به طور مساوی تقسیم کرده و از مجادله در حضور آن‌ها پرهیز کنند. با فرزندان خود با احترام و محبت سخن بگویند و سعی کنند همواره در کنار آنان باشند نه در مقابل آن‌ها.

- تنبیه فرزند به دلیل پر خاشگری و گرفتن نمره کم، نه تنها باعث پایین آمدن اعتماد به نفس و عزت نفس او می‌شود، بلکه موجب ایجاد نگرش منفی نسبت به تحصیل در وی می‌شود و سلامت روانی او نیز به خطر می‌افتد

- با مشاهده ناسازگاری رفتاری و اختلال در فرزند خود حتماً با مراکز مشاوره در ارتباط باشند.

- والدین بر فعالیت‌های اوقات فراغت فرزندان نظارت کافی داشته باشند و بدانند که تماشای صحنه‌های خشونت‌آمیز فیلم‌ها و بازی‌های کامپیوتری تأثیر مستقیمی بر روح و روان و رفتار فرزندان دارد.

پیشنهادها

- شایسته است معلمان برخوردی مناسب با دانش‌آموزان خود داشته باشند و به آن‌ها احترام بگذارند و با محبت با آن‌ها رفتار کنند، زیرا این امر تأثیر مستقیمی در احترام متقابل و کنترل معلم بر دانش‌آموز دارد.

- دانش‌آموزان را با توجه به توانایی‌ها و استعداد هایشان مورد ارزیابی قرار دهند.

- از روش‌های مختلف برای تشویق استفاده نموده و از تنبیه بدنی خودداری کنند.

- از قضاوت عجولانه نسبت به دانش‌آموز و برچسب زدن به او خودداری شود.

- پرونده تحصیلی دانش‌آموز را مورد مطالعه قرار دهند.

- اعتماد به نفس و حس مسئولیت‌پذیری دانش‌آموز را با دادن مسئولیت به او تقویت کنند.

- پاسخ احساسی به رفتارهای مطلوب دانش‌آموز بدهند، مانند سر تکان دادن، تأیید کردن، برقراری ارتباط چشمی با او، گوش دادن به او، نوازش کردن و تبسم کردن و ...

- همواره سعی کنند فضای مدرسه و کلاس، شاداب و سالم باشد و دانش‌آموز در مدرسه احساس آرامش درونی داشته باشد و از هیجان‌های کاذب در وجود وی جلوگیری شود.

- دست‌اندرکاران آموزش و پرورش. کلاس‌های توجیهی را به منظور آشنا کردن معلمان و مربیان با روش‌های نوین آموزشی و پژوهشی برگزار نمایند.

- کارگاه‌های تخصصی مهارت‌های زندگی را برای کلیه مقاطع تحصیلی برگزار کنند.

- در آموزش‌های ضمن خدمت بیشتر به برگزاری کارگاه‌های عملی توجه شود نه صرفاً ارائه مباحث نظری.

منابع

- اتکینسون، ریچا و دیگران (۱۳۸۸). زمینه روان‌شناسی، ترجمه محمد تقی براهنی و دیگران، تهران: انتشارات رشد.

- ارونسون، الیوت (۱۳۸۷). روان‌شناسی اجتماعی. ترجمه حسین شکرکن. تهران: انتشارات رشد.

- انورزاده، ملاح (۱۳۹۰). کاهش اضطراب در کودکان، ماهنامه آموزشی و تربیتی پیوند. - ایزدی طامه، احمد. برجعلی، احمد. دلاو، علی. اسکندری، حسین. (۱۳۸۹). مقایسه تأثیر آموزش صبر و حل مسئله بر کاهش پر خاشگری و انتخاب راهبردهای مقابله‌ای دانشجویان دانشگاه علوم انتظامی. فصل‌نامه دانش انتظامی. سال یازدهم، شماره سوم. - سیف، علی اکبر (۱۳۹۲). تغییر رفتار و رفتار درمانی: نظریه‌ها و روش‌ها، تهران: نشر دوران، چاپ چهاردهم.

- شاملو، سعید (۱۳۸۵). بهداشت روانی، تهران: انتشارات رشد، چاپ هیجدهم. - شورای برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، (۱۳۹۳). تفکر و سبک زندگی پایه هشتم دوره اول متوسطه، تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، چاپ اول.

- قاسمی پویا، اقبال (۱۳۸۹). راهنمای پژوهش در عمل، تهران: انتشارات پژوهشکده تعلیم و تربیت.

- میلانی فر، بهروز (۱۳۸۸). روان‌شناسی کودکان و نوجوانان استثنایی، تهران: قومس، چاپ چهارم.

- یعقوبی، کژال. سپهرابی، فرامرز. مفیدی، فرخنده (۱۳۹۰). بررسی و مقایسه میزان پر خاشگری کودکان طلاق و عادی، فصل‌نامه مطالعات روان‌شناختی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه الزهراء، دوره ۷، شماره ۱.